

EPIDEMIOLOŠKO POROČILO: JANUAR – APRIL 2017

V obdobju od januarja do aprila 2017 smo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, Območna enota Ljubljana (NIJZ OE Ljubljana), obdelali skupaj 9163 prijav nalezljivih bolezni. Prijave in obolevnost zaradi nalezljivih bolezni na 10.000 prebivalcev prikazuje preglednica 1.

Preglednica 1: Prijavljene nalezljive bolezni in obolevnost, NIJZ OE Ljubljana, januar do april 2017

	Januar 2017	Februar 2017	Marec 2017	April 2017	Januar – April 2017
Prijave	3251	2229	2210	1473	9163
Obolevnost na 10.000 prebivalcev	49,3%	33,8%	33,5%	22,4%	139,0%

Število prijav ostaja na nivoju iz predhodnih štirih mesecev, ko smo prejeli 9173.

Najpogosteje prijavljene nalezljive bolezni v zdravstveni regiji Ljubljana v obdobju od januarja do aprila 2017:

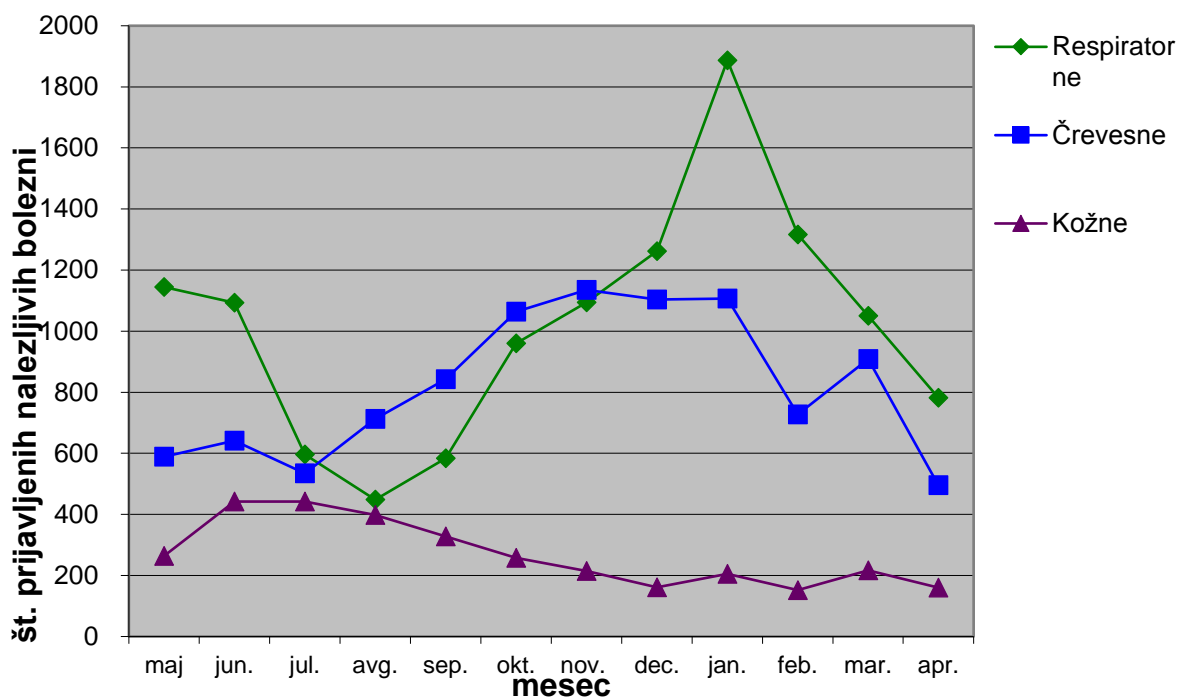
Največje število prijav smo prejeli za diagnozo Streptokokni tonzilitis in faringitis – 2490 prijav, sledi gastroenteritis ali kolitis infekcijske etiologije z neopredeljenimi povzročitelji – 2199 prijav ter norice – 814 prijav.

V predhodnih štirih mesecih so bile na prvih treh mestih po številu prijav iste bolezni, le da je bil vrstni red na prvih dveh mestih obrnjen (več je bilo gastroenteritisov in manj Streptokoknih okužb dihal).

Spremljanje gibanja izbranih skupin nalezljivih bolezni v prvih štirih mesecih leta 2017:

Za preglednejše spremljanje gibanja nalezljivih bolezni skozi določena časovna obdobja, smo diagnoze nalezljivih bolezni po MKB-10 razdelili v tri velike skupine: *respiratorne* (po MKB: A37-A38, A48.1, A48.2, B01, B02, B27, J01-J40), *črevesne* (po MKB: A02-A09, B67-B68, B75-B80) in *kožne* (po MKB: A46, A69, B35, B86).

Graf 1: Gibanje izbranih skupin nalezljivih bolezni v zadnjem letu

Trend števila prijav v vseh treh skupinah nalezljivih bolezni v prvi tretjini leta pada. Podoben trend števila prijav je pričakovan in se beleži vsako leto.

BOLEZNI, PROTI KATERIM OBVEZNO CEPIMO

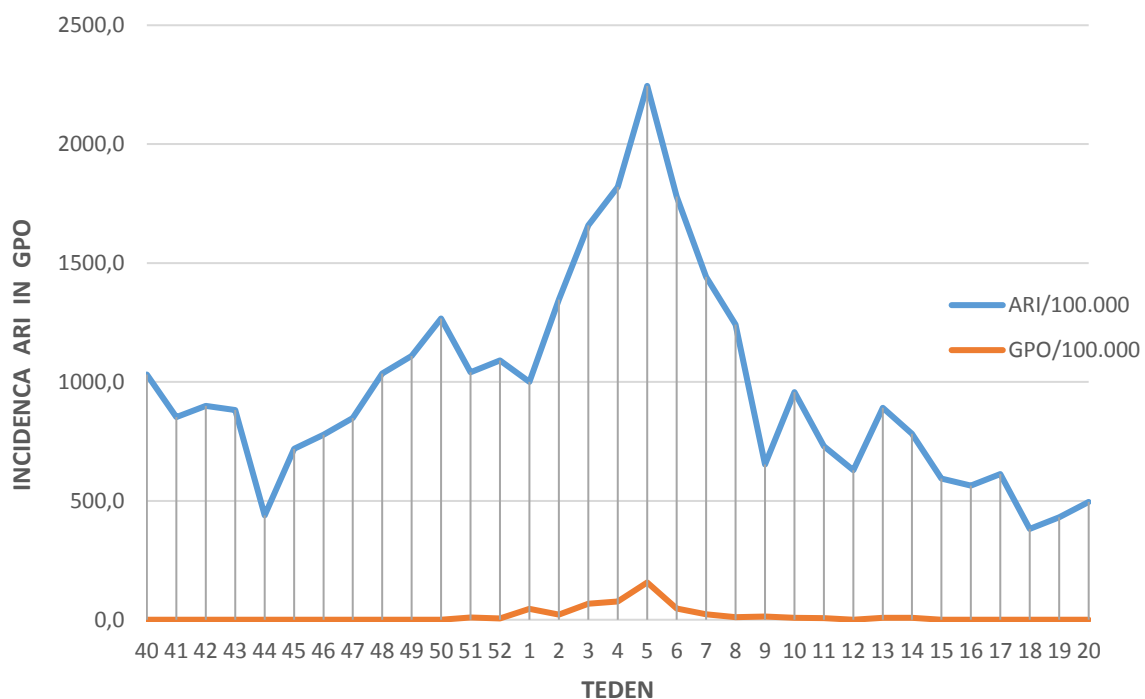
Od meseca januarja do aprila 2017 je bilo prijavljenih 17 obolenj **oslovskega kašlja**. Laboratorijsko potrjenih je bilo 12 primerov, nepotrjenih pa 5. Vsi zboleli so bili popolno cepljeni, razen novorojenčka, ki še ni bil cepljen. Osem je bilo osnovnošolcev, štirje srednješolci, eden študent, eden otrok iz vrtca in ena gospa stara 60 let. Zbolela je tudi mamica stara 29 let in njen šest mesečni dojenček, ki še ni bil cepljen, ker je bil veliko bolan. Več primerov obolelih je bilo na območju Idrije (8). En zboleli se na anketo ni odzval.

V januarju in februarju 2017 smo imeli šest primerov potrjenih **ošpic**. Indeksni primer ošpic, predhodno cepljen proti ošpicam po rednem programu, se je okužil v Avstriji. Dva sekundarna primera sta bila znotraj družinskih članov in trije sekundarni primeri pa znotraj zasebne zdravstvene ustanove. Oba sekundarna primera v družini (dva sorojenca) sta prav tako bila redno cepljena. Od ostalih treh sekundarnih primerov bolezni, eden ni imel zaščite (protitelesa pod zaščitno mejo), eden je bil prav tako popolno cepljen, pri enem pa je bil cepilni status proti ošpicam neznan.

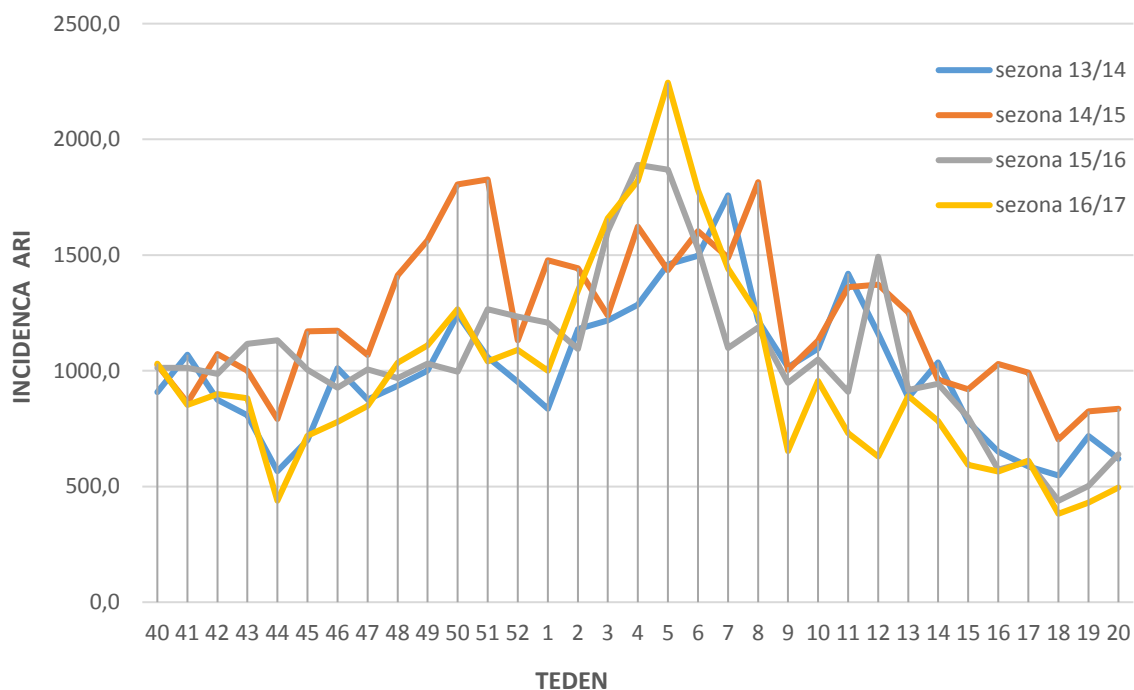
RESPIRATORNE KAPLJIČNE NALEZLJIVE BOLEZNI

Med najpogosteje prijavljenimi respiratornimi kapljičnimi boleznimi v obdobju od januarja do aprila 2017 so bile sledeče bolezni: Streptokokni faringitis in tonzilitis - 2490 prijav, norice – 814 prijav, okužbe z Zostrom - 450 ter škrlatinka - 430 prijav.

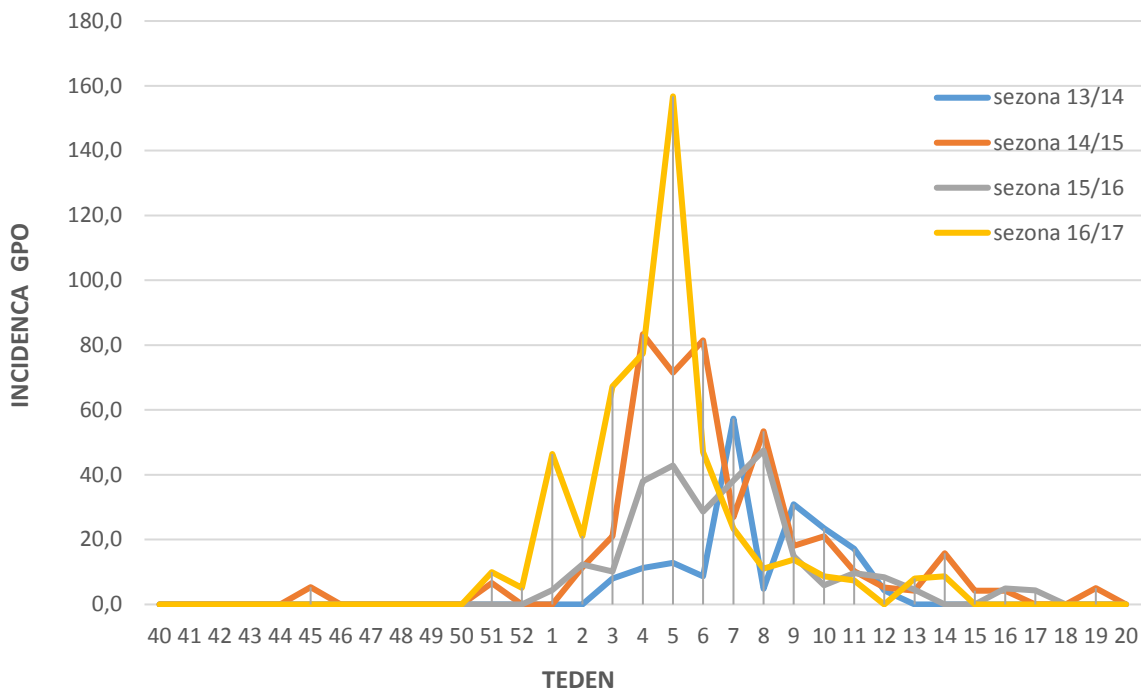
Kako so se v sezoni 2016/2017 (od 40. tedna 2016 do 20. tedna 2017) gibala akutna respiratorna obolenja (ARI) in gripa ter gripi podobna prehladna obolenja (GPO) prikazuje graf 1, v grafu 2 in 3 pa je prikazana primerjava incidence ARI in GPO zadnjih štirih sezon.

Graf 1: Gibanje akutnih respiratornih obolenj, gripe in gripi podobnih obolenj v sezoni 2016/2017

Graf 2: Primerjava incidence akutnih respiratornih obolenj zadnjih štirih sezon

Graf 3: Primerjava incidence in gripi podobnih respiratornih obolenj zadnjih štirih sezon

V obdobju od januarja do aprila 2017 smo prejeli 8 primerov okužbe z **Legionelo**. Zboleli so štirje moški stari 30, 54, 68 in 71 let, ter štiri ženske stare 56, 66, 85 in 89 let. 89 letna gospa je umrla. Opravili smo preglede vodovodnega omrežja in vzorcev vode v javnih objektih, ki so bili možni vir okužbe (domovi upokoencev in zdravilišče) ter v domačih okoljih.

ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI IN ZOOZOZE

V prvi tretjini leta 2017 smo prejeli 2631 prijav gastroenteritisa, ki je bil posledica infekcijske in povzročitelj ni bil dokazan. Virusnih gastroenteritsov je bilo skupaj 323, od tega največ norovirusnih – 177, sledijo rotavirusni gastroenteritisi – 110 prijav in adenovirusni gastroenteritisi – 12 prijav. Virusnih črevesnih okužb je nekoliko manj kot v predhodni tretjini leta, ko smo beležili skupaj 432 prijav.

Prejeli smo 139 prijav bakterijskih gastroenteritsov. V predhodni tretjini leta nekoliko več - 194 primerov. Od teh je največ povzročenih z bakterijo **Campylobacter** – 56. Sledijo enterokolitisi, ki jih povzroča **Clostridium** – 37 prijav in okužbe s **Salmonello** – 15 prijav (v predhodnem obdobju -34). Pri okužbah s **Campylobaktrom** in **Salmonello** prevladujejo okužbe preko domačih jajc in premalo zapečene perutnine v domačem okolju.

Prejeli smo 2 prijavi okužbe s **Shigello**. Zbolela sta 47 letni moški, ki je potoval po Indiji in 70 letna ženska, ki je potovala po Mehiki.

Prejeli smo 7 prijav okužb z **E.coli**. Zboleli so trije predšolski otroci, en srednješolec, dva odrasla moška in ena 49 ženska, onkološka bolnica, ki je bila hkrati okužena tudi s **Salmonello**. Prejeli smo tudi 3 prijave okužbe z **Yersinijo**. Zboleli so osnovnošolec, moški star 53 let ter 23 letni moški, ki je imel hkrati tudi okužbo z bakterijo **Campylobakter**.

V prvi tretjini leta smo prejeli tudi 606 prijav okužb **glistavosti (podančica)** ter eno prijavo **trakuljavosti**. Zbolel je moški star 23 let.

Prejeli smo tri prijave **Hemoragične mrzlice z renalnim sindromom**. Zboleli so trije moški, stari 23, 40 in 45 let. Zboleli z okolice Logatca se srečuje z glodalci pri delu na kmetiji, zboleli

z okolice Stare cerkve je prišel v stik z iztrebki glodalcev ob čiščenju okolice starega poslopja, tretji, doma iz Šentvide pri Stični, pa se vsakodnevno srečuje z glodalci pri delu z odpadki v službi. Vsi trije so bili hospitalizirani in so ozdraveli.

VEKTORSKE (KME in borelioza, ...)

V obdobju od januarja do aprila 2017 smo prejeli 108 prijav **Lyme borelioze** ter 3 prijave **klopnega meningoencefalitisa**.

MENINGITISI (bakterijski in virusni razen KME)

V marcu smo obravnavali 1 prijavo **meningokoknega meningitisa**, okužbo z meningokokom skupine B. Zbolela je dveletna deklica iz Ljubljane. Tesni kontakti so bili zgolj znotraj širše družine – 7oseb, ki so prejeli antibiotično kemoprofilakso.

Od januarja do aprila smo prejeli 6 prijav neopredeljenega virusnega meningitisa, 1 prijavo meningitisa povzročena s Streptokokom in 4 neopredeljene bakterijske meningitise.

HEPATITISI

V obdobju od januarja do aprila 2017 smo prejeli eno prijavo **akutnega hepatitisa B**. Zbolela je 52 letna ženska, ki se na anketiranje ni odzvala.

Prejeli smo tudi tri prijave **kroničnega hepatitisa B**. Okuženi so trije moški stari 53, 62 in 68 let. Eden se na anketiranje ni odzval, eden je poleg okužbe z virusom hepatitisa B prebolel tudi okužbo s hepatitisom A in cepljenja ni potreboval. Njegovo družino so obravnavali v Banji Luki. Enega pa smo zaščitili s cepljenjem proti okužbi z virusom hepatitisa A in cepili tudi družinske kontakte proti okužbi z virusom hepatitisa B.

Prejeli smo tudi prijave dveh **nosilcev antigena hepatitisa B**. Obravnavali smo dve ženski stari 36 in 58 let ter njune družinske člane.

SPOLNO PRENOSLJIVE OKUŽBE

Prejeli smo 211 prijav SPO. Najpogostejše diagnoze so: sifilis - 7 prijav, gonoreja - 15 prijav, Klamidijska okužba – genitalna - 35 prijav, genitalni herpes - 17 prijav, genitalne bradavice - 65 in nespecifični (negonokokni) uretritis - 65 prijav.

Med okuženimi prevladujejo moški (136), od teh je največje število zbolelih v starostni skupini 26 do 30 let.

ANTIRABIČNA ZAŠČITA

V zadnjem četrtletju smo opravili 93 antirabičnih obravnav. Ugriz je povzročilo 80 psov, 10 mačk, 1 opica in 1 netopir. Stik z vabo za lisice je imela 1 oseba. Cepili smo 15 oseb, ena oseba pa je potrebovala tudi dodatno zaščito z antirabičnim imunoglobulinom. Vse cepljene osebe so bile poškodovane v tujini ; Bosna, Črna gora, Indija, Tajska, Vietnam.

IZBRUHI NALEZLJIVIH BOLEZNI

V obdobju od januarja do aprila 2017 smo obravnavali **9 večjih izbruhov** nalezljivih bolezni.

Obravnavali smo 4 izbruhe gripe v bolnišnicah in v domovih starejših občanov. V treh izbruhih je bil povzročitelj virus influence A, v enem pa virusa influence A in B. Zbolelo je 82 oseb, 11 jih je umrlo. Premajhno število oseb se odloči za cepljenje proti gripi.

Obravnavali smo tudi 5 izbruhov črevesnih nalezljivih bolezni v bolnišnici, v hotelu in v domovih starejših občanov. V vseh je bil povzročitelj *Norwalk* virus. Zbolelo je 136 oseb, umrl ni nihče. Pri obravnavi izbruhov smo sodelovali z osebjem kolektivov ter z ustreznimi inšpekcijskimi službami.

OBVESTILA

PREPREČEVANJE STEKLIN

Slovenija se je v letu 2016 proglasila za državo prosto stekline, vendar bo veterina še naprej izvajala registracijo in obvezno cepljenje psov, spomladanske in jesenske akcije cepljenja lisic, spremljanje, opazovanje in preiskovanje živali glede prisotnosti virusa stekline.

Na NIJZ bomo z letom 2017 še naprej izvajali antirabično obravnavo in cepljenje oseb proti steklini, ki jih bodo poškodovale živali, na osnovi individualne ocene tveganja, saj zaradi migracije ljudi in živali še vedno obstaja stalna nevarnost vnosa stekline iz endemskih držav.

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je 10. maja 2017 pričela s spomladansko akcijo cepljenja lisic proti steklini. Akcija bo trajala predvidoma do konca junija 2017. Polaganje vab se bo izvajalo v 50 km pasu ob meji s Hrvaško ([območje cepljenja](#)), z višine 300 m, s pomočjo posebej prirejenih letal. Več na strani: <http://www.uvhvvr.gov.si/>

POMEMBNO

- Ne dotikajte se nastavljenih vab za lisice! O tem poučite tudi otroke!
- Če najdete vabo na svojem dvorišču ali vrtu, jo primite z vrečko in odvrzite v najbližji grm ali v smeti.
- Če je prišla vsebina vabe v stik s sluznico ali svežo rano, to mesto dobro sperite in umijte z milom. Ker se vsak stik z vsebino vabe obravnava kot ugriz stekle živali, obiščite najbližjo antirabično ambulanto.

- Če vas ugrizne ali opraska potepuška ali divja žival, obiščite zdravnika.
- Prepovedano je prosto gibanje psov na javnih mestih!
- Izogibajte se stikom s potepuškimi in divjimi živalmi!

PROGRAM CEPLJENJA IN ZAŠČITE Z ZDRAVILI ZA LETO 2017

V Uradnem listu št. 24/2017, z dne 12.5. 2017 je bil objavljen Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2017 (s prilogo)

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2017-01-1270/pravilnik-o-dolocitvi-programa-cepljenja-in-zascite-z-zdravili-za-leto-2017>

CEPLJENJE – PRAVILNIK

na spletni strani Uradnega lista RS <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2017-01-1269?sop=2017-01-1269> je objavljen 1269. Pravilnik o potrdilih, vodenju evidenc in zagotavljanju podatkov o cepljenju, neželenih učinkih po cepljenju in zdravstvenih napakah pri cepljenju, stran 3522.

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o cepljenju, zaščiti z zdravili in varstvu pred vnosom in razširjenjem nalezljive bolezni (Uradni list RS, št. 16/99, 58/01, 50/05 in 92/06).

DOSEGLJIVOST EPIDEMIOLOŠKE SLUŽBE NIJZ OE LJUBLJANA

Epidemiološka služba je dosegljiva v delovnem času vsak delovni dan med 7.30 in 14.30 uro na telefon 01 586 39 00 (H.C.).

Izven delovnega časa smo dosegljivi preko zdravnika, ki prijavlja nalezljivo bolezen, izbruh ali ugriz živali (izbrani zdravnik, dežurna zdravstvena služba, Klinika za infektivne bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana).